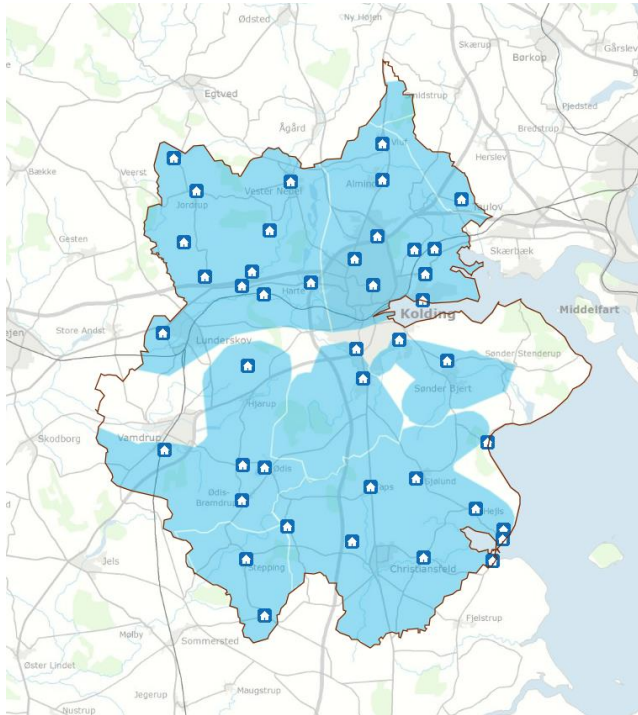

Indsatsplaner i Kolding Kommune – fokus på kvælstoftrinmodellen

ATV Jord og Grundvand – Grundvandsbeskyttelse – hvordan står det til?
d. 28. november 2017

Indsatsplaner i Kolding Kommune

- 8 indsatsplaner - vedtaget
 - Follerup
 - Kongsted
 - Vonsild og Agrtrup (2012)
 - Trudsbro
 - Viuf-Bramdrupdam
 - Christiansfeld
 - Sommersted
 - Ødis-Vamdrup
- Planerne er udarbejdet og vedtaget samtidigt

En indsatsplan er en aftaleplan

- Udarbejdet i samarbejde med vandværker og interesseorganisationer
- Brugt tid på inddragelse af mange parter i planen

Det er vigtigt, at alle parter herunder borgere, landbrugserhvervet, virksomhederne, vandværker og kommunen bakker op om indsatserne, da kun samarbejde kan skabe konkrete resultater!

Indsatser indenfor forskellige områder

- Vandindvinding og vandforsyning - forsyningsikkerhed
- Punktkilder
 - Inaktive brønde og borer
 - Oliekanter
 - Jordvarmeanlæg
 - Nedsivningsanlæg til spildevand
 - Genanvendelse af lettere forurenede jord og affaldsprodukter
 - Forurenede grunde
 - Opbevaring og håndtering af forurenende stoffer
- **Kvælstof**
- Pesticider
- Anvendelse af spildevandsslam og andre jordforbedrende affaldsprodukter
- Formidling
- Skovrejsning
- **Overvågning**

Kvælstofindsatsen

Målet:

At reducere arealbelastningen af kvælstof så udvaskningen fra rodzonen ikke er årsag til forurening af grundvandet

- Kvælstofindsatsen er fordelt imellem Kolding Kommune og vandværkerne
- En stor del af kommunens indsatser var hæftet op på husdyrbrugloven
 - Muligt at pålægge landbruget en maksimal tilladelig udledning af nitrat fra rodzonen ved godkendelser/tilladelser samt arealgodkendelser i ION
 - Dog ikke under planteavlsliveau
 - Uden kompensation
 - Hvis BNBO ikke lå indenfor ION vil maksimal udvaskning fastholdes ved projektilpasning
- Ny lovgivning på området betyder, at kommunen ikke længere ved, hvor husdyrgødningen udbringes
- 3 kvælstofindsatser er dermed faldet bort

Kvælstoftrinmodellen – trin 1

Kvælstofindsats ved nitratkoncentrationer mere end 5 mg nitrat/l i råvandet og stigende nitrat

Kommunens indsatser

- Udarbejde et individuelt overvågningsprogram i vandværkernes råvandsboringer

Vandværkets indsatser

- Gennemgang af boringernes tilstand
- Vandværket driver det aftalte overvågningsprogram
Analyseresultaterne vurderes i samarbejde med Kolding kommune

Kvælstoftrinmodellen – trin 2

Kvælstofindsats ved nitratkoncentrationer > 10 mg nitrat/l i råvandet

Kommunens indsatser

- Udarbejde forslag til retningslinjer og samarbejdsaftaler for dyrkningsaftaler
- Individuelt overvågningsprogram - udvidet

Vandværkets indsatser

- Udarbejde retningslinjer for dyrkningsaftaler, som efterfølgende aftales med kommunen og lokale landbrugsrådgivere forud for gennemførelse af lodsejerforhandlinger. Kommunens skabelon kan evt. benyttes
- Gennemføre lodsejerforhandlinger og indgåelse af frivillige aftaler på arealniveau indenfor BNBO for nitrat og sprøjtemidler
- Føre tilsyn med aftalens vilkår
- Øget overvågningsindsats (BNBO, ION, kort transport, og infiltrationsområder)

Et alternativ til dyrkningsaftaler kan være skovrejsning eller naturarealer

Valgte niveauer i forhold til kvælstofindsatsen

5 mg nitat/l og en stigende tendens

- Zoneringsvejledningens definition på nitratfølsomme indvindingsområder
 - Områder, hvor nitratkoncentrationen er over 25 mg/l, eller
 - Nitratkoncentrationen er > 5 mg/l med stigende tendens i indvindingsboringer eller i grundvandsmagasinet

Overvejelser i forhold til trinmodellen

- Hvor høj må koncentrationen i råvandet blive, hvor tendensen stadig kan vendes?
 - Brugt tid på artikler og rapporter for at finde noget at hægte det op på
- Vil det være mere rigtigt at benytte forsigtighedsprincippet og fastholde dyrkningsaftaler fra start af i fx BNBO og ION?
 - Generelt velbeskyttede områder
 - Ikke store problemer med nitrat i vandværksboringer i dag
 - I de terrænnære magasiner – husholdningsboringer - kun et fåtal med for høje nitratkoncentrationer
- Bør der være dyrkningsrestriktioner i infiltrationsområderne?
 - Giver det mening at lave dyrkningsrestriktioner mange km fra vandværkernes boringer? Stoler vi nok på grundvandsmodellerne eller er usikkerheden for stor?
- Hvor omfattende skal overvågningsprogrammet være?
 - Store udfordringer at få lov at etablere overvågningsboringer på landmænds jord
 - Hovedparten af vandværkerne er ikke gearede til opgaven

Inddragelse og proces

Hvad gør nabokommunerne?

- Arbejdet blev påbegyndt i slutningen af 2014, hvor indsatsniveauet for bl.a. nitrat i nabokommunerne blev undersøgt

Interessentinddragelse

- Møder med vandværkerne (inkl. tilsyn), vandforum, lodsejere indenfor BNBO, og lokale landbrugsforeninger

Miljøudvalgsmøder

April til august 2016 – Miljøudvalgsmøder

- Temamøde
 - Besøg på Bøgebjerg Vandværk
 - Besøg af den lokale landbrugsforening
- Fastlæggelse af indsatsniveau
- Vedtagelse om at sende planerne i 12 ugers offentlig høring

Vandforum: DN, embedslægen, Region Syddanmark, Vandrådet, Naturstyrelsen/SVANA/Miljøstyrelsen, brøndejerforeningen, Trefor Vand, div. Landbrugsforeninger

Hørings svar vedr. nitrat

November 2016 – 16 hørings svar – flere vedr. nitrat

- Undren over at et område kan vurderes som nitratsårbart, når vandkvaliteten er fin
- Utilfredshed med at der påføres dyrkningsmæssige restriktioner mht. anvendelse af husdyrgødning uden compensation ved godkendelsessager – kaldes Forsigtighedshensyn og der henvises til GEUS rapport om faldende nitrat i det øvre grundvand
- De potentielle udvaskningsniveauer (Conterra beregninger fra statens kortlægning) er overdrevne i forhold til beregningerne i Miljøgodkendelsessagerne
- Indsigelser imod trinmodellen - skærpet overvågning bør først påbegyndes ved 10 mg nitrat/l og dyrkningsaftaler først ved 20 mg nitrat/l
- Rådighedsindskrænkninger på sigt kan føre til værditab
- Der efterlyses samfundsøkonomiske konsekvensberegninger af de skærpede vilkår samt et beregning af de kvalitetsforbedringer af grundvandet der forventes opnået
- Skabelon for dyrkningsaftaler bør godkendes inden den endelige vedtagelse af indsatsplanerne

Inddragelse og proces

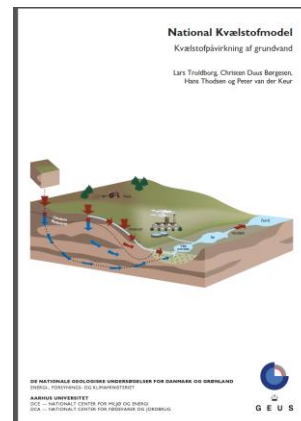
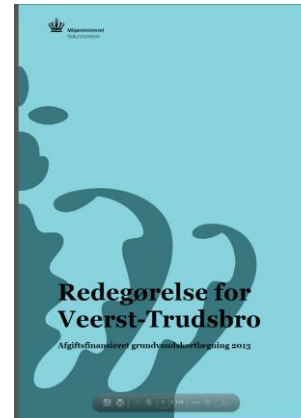
Høringsvarene resulterer i en række af møder med den lokale Landbrugsforening og med forskellige lodsejere indenfor BNBO

- Conterra udvaskningstal er for høje
- Rapporten "kvælstofpåvirkning af grundvand" fra GEUS, DCE og DCA fra d. 25. november 2016
 - væsentlig afvigende sårbarhedskort i rapporten i forhold til de NFI-områder, som indsatsplanerne bygger på
- Ønske om at indsatsplanerne udsættes

December 2016 – Miljøudvalgsmøde – **Indsatsplaner er indstillet til endelig vedtagelse**

- Punktet procedureudsættes
 - Forvaltningen pålægges til næste møde at belyse de tilsyneladende forskelle i nitratsårbarhed som staten opererer med i hhv. grundvandskortlægningen til indsatsplaner og i den netop udsendte rapport "National kvælstofmodel - Kvælstofpåvirkning af grundvandet"

ATV Jord og Grundvand – Grundvandsbeskyttelse – hvordan står det til?
d. 28. november 2017

Procedureudsættelse

Forvaltningen undersøger uoverensstemmelserne

Grundvandskortlægningen

- baseret på nyeste viden
- Beskriver den generelle beskyttelse af grundvandet uafhængig af den terrænnære brug af arealerne
- 100 X100 m celler

Rapporten - "National Kvælstofmodel – kvælstofpåvirkning af grundvandet"

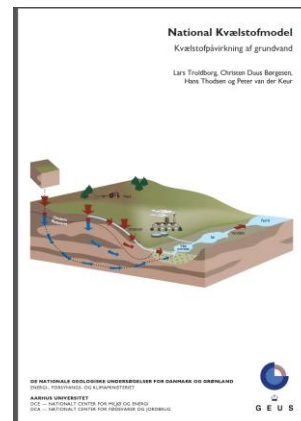
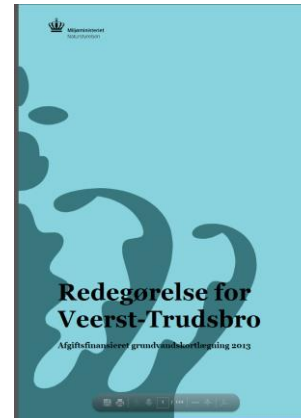
- Baseret på DK-modellen - ikke opdateret siden 2006 i Jylland
- Pixelmodel i 500X500 m celler
- Formål at vurdere, hvor der skal etableres målrettede efterafgrøder som kompensation for effekten af udvaskningen af kvælstof som følge af øget gødskning jf. Fødevarer- og Landbrugspakken
- Inddrager både husdyrtryk og afgrødesammensætning

Forvaltningens konklusionen på sammenligningen:

- De to metoder er helt forskellige og kan ikke sammenlignes.
- Kolding Kommunes indsatsplaner er baseret på den nyeste viden i forhold til generel grundvandsbeskyttelse.

30. Januar 2017 Godkendes planerne endeligt i Kolding byråd

ATV Jord og Grundvand – Grundvandsbeskyttelse – hvordan står det til?
d. 28. november 2017

Revidering af planerne

Hvad skal der ske nu?

Planerne skal revideres hvert 8. år – dvs. 2025

En stor del af kommunens kvælstofindsats er faldet bort, så der er sandsynligvis behov for en tidligere revision

Spørgsmål

Vi designer livet

ATV Jord og Grundvand – Grundvandsbeskyttelse – hvordan står det til?
d. 28. november 2017

Kvælstofindsats uanset nitratkoncentrationen i vandværkets råvand

Kommunens indsatser:

- Ved miljøgodkendelse efter husdyrbrugsloven stiller kommunen vilkår om en maksimal udvaskning af nitrat inden for **BNBO og ION inden for indvindingsopland** på max. 50 mg/l eller svarende til planteavlensniveau.
- Ved miljøgodkendelse efter husdyrbrugsloven stiller kommunen vilkår om ingen merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen af nitrat fra rodzonen overstiger 50 mg/l i efter-situationen i **ION uden for indvindingsopland**.
- Ved miljøgodkendelse efter husdyrbrugsloven stiller kommunen vilkår om ingen markstakke af dybstrøelse og ensilage indenfor 300 m fra vandværksboringer.

Vandværkernes indsatser:

- Ingen

Kvælstofmodellen – dyrkningsaftaler

- Dyrkningsaftalerne skal i første omgang søges indgået ved frivillighed
- Opnås de nødvendige indsatser (dyrkningsaftaler) ikke ved frivillighed, har kommunen jf. miljøbeskyttelsesloven mulighed for at pålægge de pågældende lodsejere dyrkningsrestriktioner, der omfatter restriktioner i anvendelsen af nitrat og pesticider
 - Pålæg om dyrkningsrestriktioner - fuld erstatning og på ekspropriationslignende vilkår efter påbud fra kommunen
 - Udgiften skal afholdes af det eller de vandværker, som drager fordel af sagen

